

ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ Α¹

[Greeting]

1.1 Παυλος, αποστολος Ιησου Χριστου² κατ' επιταγην Θεου³ Σωτηρος ἡμων και⁴ Κυριου Ιησου Χριστου⁵ της ελπιδος ἡμων, 2 Τιμοθεω, γνησιω τεκνω εν πιστει: Χαρις, ελεος, ειρηνη απο Θεου Πατρος ἡμων⁶ και Χριστου Ιησου του Κυριου ἡμων.

[Opening considerations]

[Paul refers to their last conversation]

1.3 Καθως παρεκαλεσα σε προσμειναι εν Εφεσω, πορευομενος εις Μακεδονιαν, ινα παραγγελις τισιν μη ἑτεροδιδασκαλειν 4 μηδε προσεχειν μυθους και γενεαλογιας απεραντοις, αιτινες ζητησεις⁷ παρεχουσιν μαλλον ἢ οικονομιαν⁸ Θεου την εν πιστει. 5 Το δε τελος της παραγγελιας εστιν αγαπη, εκ καθαρως καρδιας και συνειδησεως αγαθης και πιστεως ανυποκριτου· 6 ὧν τινες αστοχησαντες εξετραπησαν εις ματαιολογιαν, 7 θελοντες ειναι νομοδιδασκαλοι, μη νοουντες μητε ἄ λεγουσιν μητε περι τινων διαβεβαιουνται.

[What law is for]

8 Οιδαμεν δε ὅτι καλος ὁ νομος εαν τις αυτω νομιμως χρηται, 9 ειδως⁹ τουτο, ὅτι δικαιω νομος ου κειται, ανομοις δε και ανυποτακτοις, ασεβει¹⁰ και ἁμαρτωλοις, ανοσιοις και βεβηλοις, πατραλοιαις¹¹ και μητραλοιαις,¹² ανδροφονοις, 10 πορνοις, αρσενοκοιταις, ανδραποδισταις, ψευσταις, επιορκοις, και ει τι ἕτερον τη ὑγιαίνουση διδασκαλια αντικειται 11 κατα το ευαγγελιον της δοξης του μακαριου Θεου, ὃ πιστευθην εγω.

[The grace of God]

12 Και¹³ χαριν εχω τω ενδυναμωσαντι¹⁴ με Χριστω Ιησου,¹⁵ τω Κυριω ἡμων, ὅτι πιστον με ἤγησατο, θεμενος εις διακονιαν· 13 τον¹⁶ προτερον οντα βλασφημον και διωκτην και ὑβριστην· αλλα¹⁷ ηληθην, ὅτι αγνοων εποιησα εν απιστια· 14 ὑπερεπλεονασεν δε ἡ χαρις του Κυριου ἡμων, μετα πιστεως και αγαπης της εν Χριστω Ιησου. 15 Πιστος ὁ λογος και πασης αποδοχης αξιος: ὅτι Χριστος Ιησους ηλθεν εις τον κοσμον ἁμαρτωλους σωσαι— ὧν πρωτος ειμι εγω· 16 αλλα δια τουτο ηληθην, ινα εν εμοι, πρωτω,¹⁸ ενδειξηται Ιησους Χριστος¹⁹ την πασαν²⁰ μακροθυμιαν, προς ὑποτυπωσιν των μελλοντων πιστευειν επ' αυτω

¹ Both the Text and the apparatus are the responsibility of Wilbur N. Pickering, ThM PhD, ©. I venture to affirm to the reader that all original wording of 1 Timothy is preserved in this edition, if not in the Text, at least in the apparatus. "Diminish not a word" Jeremiah 26:2 (see Deut. 4:2 and Luke 4:4, "every word" [as in 99.6% of the MSS]). The last note at the end of this book gives explanation about the apparatus.

² ιησου χριστου f³⁵ A [97%] RP, HF, OC, TR, CP || ~ 21 s [2%] NU || --- [1%]

³ θεου f³⁵ sA [90%] RP, HF, OC, TR, NU || 1 πατρος και [10%] CP

⁴ και f³⁵ sA [90%] RP, HF, OC, TR, NU || --- [10%] CP

⁵ κυριου ιησου χριστου f³⁵ s [90%] RP, HF, OC, TR || 23 [2%] CP || ~ 32 A [8%] NU

⁶ ημων f³⁵ [96%] RP, HF, OC, TR, CP || --- sA, I [4%] NU

⁷ ζητησεις f³⁵ [97%] RP, HF, OC, TR, CP || εκζητησεις sA [3%] NU

⁸ οικονομιαν rell || οικοδομιαν [1%] TBS

⁹ ειδως rell || οιδως CP

¹⁰ ασεβει f³⁵ sA [80%] HF, OC, CP, NU || ασεβειν [20%] RP, TR (Some TRs have the shorter form.)

¹¹ πατραλοιαις f³⁵ [45%] || πατραλωαις [10%] TR || πατραλοιας [5%] || πατρολωαις sA [34%] RP, HF, OC, CP, NU || πατρολοιαις [5%] || πατριλοιαις [1%] (Liddell & Scott give πατραλοιαις and μητραλοιαις as the basic forms. But there may be a significant difference in meaning—the basic form would properly be a 'striker', not a 'killer', which makes better sense, since the very next crime listed is 'murder'.)

¹² μητραλοιαις f³⁵ [45%] || μητραλωαις [5%] TR || μητρολωαις sA [40%] RP, HF, OC, CP, NU || μητρολοιαις [5%] || μητρολοιαις [5%]

¹³ και f³⁵ [92%] RP, HF, OC, TR, CP || --- sA, I [8%] NU

¹⁴ ενδυναμωσαντι f³⁵ A, I [90%] RP, HF, OC, TR, NU || ενδυναμουντι s [10%] CP

¹⁵ ιησου rell || --- CP

¹⁶ τον f³⁵ [95%] RP, HF, OC, TR, CP || το sA, I [5%] NU

¹⁷ αλλα rell || αλλ [5%] OC, TR

¹⁸ πρωτω rell || πρωτον [15%] CP

¹⁹ ιησους χριστος f³⁵ s [93%] RP, HF, OC, TR, CP || ~ 21 A [5%] NU || 1 [1%] || 2 [0.5%] || 1 ο 2 [0.5%]

²⁰ πασαν f³⁵ [94%] RP, HF, OC, TR, CP || απασαν sA [5%] NU || --- [1%]

1 Timothy

εις ζωνν αιωνιον. 17 Τω δε Βασιλει των αιωνων, αφθαρτω, αορατω, μονω σοφω¹ Θεω, τιμη και² δοξα εις τους αιωνας των αιωνων. Αμην.

[A charge to Timothy]
[Wage the good warfare]

1.18 Ταυτην την παραγγελιαν παρατιθεμαι σοι, τεκνον Τιμοθεε, κατα τας προαγουσας επι σε προφητειας, ινα στρατευη εν αυταις την καλην στρατειαν, 19 εχων πιστιν και αγαθην συνειδησιν (ην τινες απωσαμενοι περι την πιστιν εναυαγησαν· 20 ων εστιν Ὑμεναιος³ και Αλεξανδρος—οὗς παρεδωκα τω Σατανα ινα παιδευθωσιν μη βλασφημειν).

[About prayer]

2.1 Παρακαλω ουν πρωτον παντων ποιεισθαι δεησεις, προσευχας, εντευξεις, ευχαριστιας,⁴ ὑπερ παντων ανθρωπων 2—ὑπερ βασιλεων και παντων των εν ὑπεροχη οντων, ινα ηρεμον⁵ και ησυχιον βιον διαγωμεν εν παση ευσεβεια και σεμνοτητι. 3 Τουτο γαρ⁶ καλον και αποδεκτον ενωπιον του Σωτηρος ημων Θεου, 4 ος παντας ανθρωπους θελει σωθηναι και εις επιγνωσιν αληθειας ελθειν. 5 Εις γαρ Θεος, εις και μεσιτης Θεου και ανθρωπων—ανθρωπος!—Χριστος Ιησους,⁷ 6 ο δους εαυτον αντιλυτρον ὑπερ παντων (το μαρτυριον καιροις ιδιοις), 7 εις ο ετεθην εγω κηρυξ και αποστολος—αληθειαν λεγω εν Χριστω,⁸ ου ψευδομαι—διδασκαλος εθων εν πιστει και αληθεια.

8 Βουλομαι ουν προσευχεσθαι τους ανδρας εν παντι τοπω, επαιροντας οσιους χειρας χωρις οργης και διαλογισμου.⁹ 9 Ὡσαυτως και τας¹⁰ γυναικας, εν καταστολη κοσμιω μετα αιδους και σωφροσυνης κοσμειν εαυτας· μη εν πλεγμασιν η¹¹ χρυσω¹² η μαργαριταις η ιματισμω πολυτελει, 10 αλλ', ο πρεπει γυναιξιν επαγγελλομεναις θεοσεβειαν, δι' εργαων αγαθων.

[About women]

11 Γυνη εν ησυχια μαθηταετω, εν παση ὑποταγη. 12 Γυναικι δε διδασκειν¹³ ουκ επιτρεπω, ουδε αυθεντειν ανδρος, αλλ' ειναι εν ησυχια. 13 Αδαμ γαρ πρωτος επλασθη, ειτα Ευα. 14 Και Αδαμ ουκ ηπατηθη· η δε γυνη, απατηθειςα,¹⁴ εν παραβασει γεγονεν. 15 Σωθησεται δε δια της Τεκνογονιας—εαν μεινωσιν εν πιστει και αγαπη και αγιασμω, μετα σωφροσυνης.

[Qualifications]
[Of overseers]

3.1 Πιστος ο λογος: ει τις επισκοπησ ορεγεται, καλου εργου επιθυμει. 2 Δει ουν τον επισκοπον ανεπιληπτον¹⁵ ειναι, μιας γυναικος ανδρα, νηφαλιον,¹⁶ σωφρονα, κοσμιον, φιλοξενον, διδακτικον, 3 μη παροινιον, μη πληκτην, μη αισχροκερδη,¹⁷ αλλ'¹⁸ επιεικη, αμαχον,

¹ σοφω f³⁵ (98%) RP, HF, OC, TR, CP || --- sA (1.7%) NU || part of a larger omission (0.3%) (The omission is unfortunate.)

² και f³⁵ sA [50%] RP, HF, OC, TR, NU || --- [50%] CP

³ υμεναιος rell || υμενεος A [10%]

⁴ ευχαριστιας rell || ευχαριστειας [15%]

⁵ ηρεμον rell || ηρεμον [20%]

⁶ γαρ f³⁵ [97%] RP, HF, OC, TR, CP || --- sA [3%] NU

⁷ χριστος ιησους rell || ~ 21 [10%] CP

⁸ εν χριστω f³⁵ s [85%] RP, HF, OC, TR, CP || --- A [15%] NU (OC has small print.)

⁹ διαλογισμου rell || διαλογισμων [10%]

¹⁰ και τας f³⁵ (94.7%) RP, HF, OC, TR, CP || 1 (3.4%) [NU] || --- sA (1.5%) || two other variants (0.3%) (τας γυναικας is parallel to τους ανδρας, so the majority variant is correct.)

¹¹ η f³⁵ [95%] RP, HF, OC, TR, CP || και sA [4%] NU || --- [1%]

¹² χρυσω f³⁵ s [85%] RP, HF, OC, TR || χρυσιω A, I [5%] NU || αργυριω και χρυσιω [10%] (CP)

¹³ γυναικι δε διδασκειν f³⁵ [90%] RP, HF, OC, TR, CP || ~ 321 sA [10%] NU

¹⁴ απατηθειςα f³⁵ [94%] RP, HF, OC, TR, CP || εξαπατηθειςα sA [6%] NU

¹⁵ ανεπιληπτον f³⁵ [97%] RP, HF, OC, TR, CP || ανεπιληπτον sA [3%] NU

¹⁶ νηφαλιον f³⁵ sA [40%] OC, CP, NU || νηφαλεον [50%] RP, HF, TR || νηφαλιον [8%] || νηφαλειον [2%]

¹⁷ μη αισχροκερδη f³⁵ (69.9%) RP, HF, OC, TR, CP || --- sA (30.1%) NU (Who wants to offend those with the means to make substantial contributions to the church coffers? So why talk about shady dealings? The omission is surely inferior.)

¹⁸ αλλ' f³⁵ [97%] RP, HF, OC, TR, CP || αλλα sA [3%] NU

1 Timothy

αφιλαργυρον· 4 του ιδιου οικου καλως προισταμενον, τεκνα εχοντα εν υποταγη μετα πασης σεμνοτητος 5 (ει δε τις του ιδιου οικου προστηναι ουκ οιδεν, πως εκκλησιας Θεου επιμελησεται?)· 6 μη νεοφυτον, ινα μη τυφωθεις εις κριμα εμπεση του διαβολου. 7 Δει δε αυτον¹ και μαρτυριαν καλην εχειν απο των εξωθεν, ινα μη εις ονειδισμον εμπεση και παγιδα του διαβολου.

[Of deacons]

8 Διακονους ωσαυτως σεμνους, μη διλογους, μη οινω πολλω προσεχοντας, μη αισχροκερδεις· 9 εχοντας το μυστηριον της πιστεως εν καθαρα συνειδησει. 10 Και ουτοι δε δοκιμαζεσθωσαν πρωτον· ειτα, διακονειτωσαν, ανεγκλητοι οντες.

[Of 'deaconsesses']

11 Γυναικας ωσαυτως σεμνας, μη διαβολουσ, νηφαλιους,² πιστας εν πασιν.

[Of deacons, again]

12 Διακονοι εστωσαν μιας γυναικος ανδρες, τεκνων καλως προισταμενοι και των ιδιων οικων. 13 Οί γαρ καλως διακονησαντες βαθμον εαυτοις καλον περιποιουνται και πολλην παρρησιαν εν πιστει τη εν Χριστω Ιησου.

[God in flesh]

14 Ταυτα σοι γραφω, ελπίζων ελθειν προς σε ταχιον,³ 15 εαν δε βραδυω, ινα ειδης πως δει εν οικω Θεου αναστρεφεσθαι, ητις εστιν εκκλησια Θεου ζωτος, στυλος και εδραιωμα⁴ της αληθειας. 16 Και, ομολογουμενωσ μεγα εστιν το της ευσεβειας μυστηριον: Θεος⁵ εφανερωθη εν σαρκι, εδικαιωθη εν πνευματι, ωφθη αγγελοις, εκηρυχθη εν εθνεσιν, επιστευθη εν κοσμω, ανεληφθη⁶ εν δοξη!

[About doctrine]

[Things taught by demons]

4.1 Το δε Πνευμα ρητως λεγει οτι εν υστεροις καιροις αποστησονται τινες της πιστεως, προσεχοντες πνευμασιν πλανοις⁷ και διδασκαλιας δαιμονιων 2—εν υποκρισει ψευδολογων κεκαυτηριασμενων⁸ την ιδιαν συνειδησιν, 3 κωλυοντων γαμειν, απεχεσθαι βρωματων α ο Θεος εκτισεν εις μεταληψιν⁹ μετα ευχαριστιας¹⁰ τοις πιστοις και επεγνωκοσι¹¹ την αληθειαν. 4 'Οτι παν κτισμα Θεου καλον, και ουδεν αποβλητον μετα ευχαριστιας λαμβανομενον, 5 αγιαζεται γαρ δια λογου Θεου και εντευξεωσ.

[A good servant of Jesus Christ]

6 Ταυτα υποτιθεμενοσ τοις αδελφοις καλοσ εση διακονοσ Ιησου Χριστου,¹² εντρεφομενοσ¹³ τοις λογοις της πιστεωσ και της καλης διδασκαλιασ η παρηκολουθηκασ. 7 Τουσ δε βεβηλουσ και γραωδεισ μυθουσ παραιτου· γυμναζε δε σεαυτον προς ευσεβειαν. 8 'Η γαρ

¹ αυτον **f**³⁵ [97%] RP, HF, OC, TR, CP || --- **SA, I** [3%] NU

² νηφαλιουσ **f**³⁵ **SA, C** [40%] OC, CP, NU || νηφαλεουσ [50%] RP, HF, TR || νηφαλαιουσ [8%] || νηφαλαεασ [2%]

³ ταχιον **f**³⁵ **Σ** [92.5%] RP, HF, OC, TR, CP || ταχειον (5.4%) || εν ταχει **A, C** (2%) NU

⁴ εδραιωμα **re**ll || εδραιωμα [15%]

⁵ θεοσ **f**³⁵ **A, C** [98.5%] RP, HF, OC, TR, CP || οσ **Σ** [1%] NU || ο D || ω 061 || οσ θεοσ 256 (For an explanation of this statement of evidence, and a discussion of the implications, please see my book, *Identity III*, footnote 5 on pages 70-1.) [The variant chosen by NU is a grammatical impossibility (no antecedent for the pronoun), besides being a stupidity. What is a 'mystery' about any human male being manifested in flesh? All human beings have bodies. In the absence of concrete evidence, the claim that this is a quote lifted from a known hymn or poem becomes no more than a desperate attempt to 'save' a choice that besides being stupid is also perverse (because of the theological consequences).]

⁶ ανεληφθη **f**³⁵ [97%] RP, HF, OC, TR, CP || ανελημφθη **SA, C** [3%] NU

⁷ πλανοις **f**³⁵ **SA, C** [70%] RP, HF, OC, TR, NU || πλανησ [30%] CP

⁸ κεκαυτηριασμενων **f**³⁵ **C, I** [85%] RP, HF, TR, CP || κεκαυστηριασμενων **SA** [10%] OC, NU || και καυ(σ)τηριασμενων [5%]

⁹ μεταληψιν **f**³⁵ **C** [97%] RP, HF, OC, TR, CP || μεταλημψιν **SA** [3%] NU

¹⁰ ευχαριστιασ **f**³⁵ **ΣC** [90%] RP, HF, OC, TR, CP, NU || ευχαριστιασ **A** [10%] (Also in verse 4.)

¹¹ επεγνωκοσι **f**³⁵ **ΣC** [80%] HF, OC, CP, NU || επεγνωκοσιν **A** [20%] RP, TR (Some TRs have the shorter form.)

¹² ιησου χριστου **f**³⁵ [80%] RP, HF, OC, TR || ~ 21 **SA, C** [20%] CP, NU

¹³ εντρεφομενοσ **re**ll || εκτρεφομενοσ [2%] CP

1 Timothy

σωματικη γυμνασια προς ολιγον εστιν ωφελιμος, ἡ δε ευσεβεια προς παντα ωφελιμος εστιν, επαγγελιας¹ εχουσα ζωης της νυν και της μελλουσης.

[A trustworthy word]

9 Πιστος ὁ λογος και πασης αποδοχης αξιος 10 (εις τουτο γαρ και² κοπιωμεν και ονειδιζομεθα):³ ὅτι ηλπικαμεν επι Θεω ζωντι, ὅς εστιν Σωτηρ παντων ανθρωπων, μαλιστα⁴ πιστων.

[Watch your life and doctrine]

11 Παραγγελλε⁵ ταυτα και διδασκε. 12 Μηδεις σου της νεοτητος καταφρονειτω, αλλα τυπος γινου⁶ των πιστων εν λογω, εν αναστροφη, εν αγαπη, εν πνευματι,⁷ εν πιστει, εν ἀγνεια. 13 Ἐως ερχομαι προσεχε τη αναγνωσει, τη παρακλησει, τη διδασκαλια. 14 Μη αμελει του εν σοι χαρισματος, ὃ εδοθη σοι δια προφητειας μετα επιθεσεως των χειρων του πρεσβυτεριου. 15 Ταυτα μελετα· εν τουτοις ισθι, ἵνα σου ἡ προκοπη φανερα ἦ εν⁸ πασιν. 16 Ἐπεχε σεαυτω και τη διδασκαλια· επιμενε αυτοις, τουτο γαρ ποιων και σεαυτον σωσεις και τους ακουοντας σου.

[Relationships]

5.1 Πρεσβυτερω μη επιπληξης, αλλα παρακαλει ὡς πατερα, νεωτερους ὡς αδελφους, 2 πρεσβυτερας ὡς μητερας, νεωτερας ὡς αδελφας, εν παση ἀγνεια.

[Honor true widows]

3 Χηρας τιμα τας οντως χηρας. 4 Ει δε τις χηρα τεκνα ἢ εκγονα⁹ εχει, μανθανετωσαν πρωτον τον ιδιον οικον ευσεβειν και αμοιβας αποδιδοιαι τοις προγονοις, τουτο γαρ εστιν¹⁰ αποδεκτον ενωπιον του Θεου. 5 Ἡ δε οντως χηρα και μεμονωμενη ηλπικεν επι τον¹¹ Θεον, και προσμενει ταις δεησεσιν και ταις προσευχαις νυκτος και ἡμερας. 6 Ἡ δε σπαταλωσα ζωσα τεθνηκεν.

7 Και ταυτα παραγγελλε, ἵνα ανεπιληπτοι¹² ωσιν. 8 Ει δε τις των ιδιων, και μαλιστα των¹³ οικειων, ου προνοει, την πιστιν ηρηνηται και εστιν απιστου χειρων.

9 Χηρα καταλεγεσθω μη ελαττον ετων ἐξηκοντα γεγονυια, ἑνος ανδρος γυνη, 10 εν εργοις καλοις μαρτυρουμενη—ει ετεκνοτροφησεν, ει¹⁴ εξενοδοχησεν, ει ἀγιων ποδας ενιψεν, ει θλιβομενοις επηρκεσεν, ει παντι εργω αγαθω επηκολουθησεν.

[About younger widows]

11 Νεωτερας δε¹⁵ χηρας παραιτου· ὅταν γαρ καταστηνιασωσιν του Χριστου, γαμειν θελουσιν, 12 εχουσαι κριμα ὅτι την πρωτην πιστιν ηθετησαν. 13 Ἄμα δε και, αργαι μανθανουσιν, περιερχομεναι τας οικιας· ου μονον δε αργαι, αλλα και φλυαροι και περιεργοι, λαλουσαι τα μη δεοντα. 14 Βουλομαι ουν νεωτερας¹⁶ γαμειν, τεκνογονειν, οικοδοεσποτειν, μηδεμιαν αφορμην διδοιαι τω αντικειμενω λοιδοριας χαριν. 15 (Ἡδη γαρ τινες εξετραπησαν οπισω του Σατανα.)

¹ επαγγελιας f³⁵ [60%] OC || επαγγελιαν sA [40%] RP, HF, TR, CP, NU (The form being ambiguous between genitive singular or accusative plural, copyists who took the form to be genitive would naturally change it to accusative, leaving it singular. In the context the accusative plural makes excellent sense, there being many promises.)

² και f³⁵ [95%] RP, HF, OC, TR, CP || --- sA, C [5%] NU

³ ονειδιζομεθα f³⁵ [93%] RP, HF, OC, TR, CP || αγωνιζομεθα sA, C [7%] NU (Is not the variant chosen by NU inferior?)

⁴ μαλιστα rel || 1 δε [10%]

⁵ παραγγελλε rel || παραγγελε [10%] CP (Also in 5:7 and 6:17.)

⁶ γινου f³⁵ sA, C [90%] RP, HF, OC, TR, NU || γεινου [10%] CP

⁷ εν πνευματι f³⁵ (90.9%) RP, HF, OC, TR, CP || --- sA, C, I (9.1%) NU (The omission could be a not very difficult case of homoioarcton.)

⁸ εν f³⁵ (97.4%) RP, HF, OC, TR, CP || --- sA, C (2.4%) NU || one other variant (0.2%)

⁹ εκγονα rel || εγγονα [10%]

¹⁰ εστιν f³⁵ sA, C [85%] RP, HF, NU || 1 καλον και [5%] OC, TR, CP || καλον και 1 [10%]

¹¹ τον f³⁵ A [97%] RP, HF, OC, TR, CP || --- sC [3%] NU

¹² ανεπιληπτοι f³⁵ [97%] RP, HF, OC, TR, CP || ανεπιλημτοι sA, C [3%] NU

¹³ των f³⁵ C [97%] RP, HF, OC, TR, CP || --- sA, I, 048 [3%] NU

¹⁴ ει rel || η [2%] CP

¹⁵ δε rel || --- [10%]

¹⁶ νεωτερας f³⁵ sA, C [85%] RP, HF, OC, TR, NU || 1 χηρας [15%] CP

1 Timothy

16 Εἰ τις πιστός ἢ¹ πιστή ἐχει χήρας, ἐπαρκείτω αὐταῖς καὶ μὴ βαρεῖσθω ἡ ἐκκλησία, ἵνα ταῖς οὕτως χήραις ἐπαρκεσθῇ.

[Honor elders]

17 Οἱ καλῶς προεστῶτες πρεσβύτεροι διπλῆς τιμῆς ἀξιουσθῶσαν, μάλιστα οἱ κοπιῶντες ἐν λόγῳ καὶ διδασκαλίᾳ. 18 Λέγει γὰρ ἡ Γραφή: “Βουν ἄλωιντα² οὐ φιμῶσαις”, καὶ “Ἀξιὸς ὁ ἐργατῆς τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ”.

19 Κατὰ πρεσβυτεροῦ κατηγορίαν μὴ παραδέχου ἐκτός ἐι μὴ ἐπὶ δύο ἢ τριῶν μαρτυρῶν. 20 Τοὺς ἁμαρτανούντας ἐνωπίῳ παντῶν ἐλεγχέ, ἵνα καὶ οἱ λοιποὶ φοβῶν ἐχῶσιν.

[Watch your step]

21 Διαμαρτυρομαι ἐνωπίῳ τοῦ Θεοῦ καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ³ καὶ τῶν ἐκλεκτῶν ἀγγέλων ἵνα ταῦτα φυλάξῃς χωρὶς προκρίματος, μὴδὲ ποιῶν κατὰ προσκλίσειν.⁴ 22 Χείρας ταχῶς μὴδὲν ἐπιτίθει, μὴδὲ κοινῶναι ἁμαρτίαις ἀλλοτρίαις. Σεαυτὸν ἄγνον τηρεῖ.

23 Μήκετι ὑδροποτεῖ, ἀλλ’⁵ οἶνω ὀλιγῶ χρω δια τὸν στομαχὸν σου⁶ καὶ τὰς πυκνάς σου ἀσθενείας.

24 Τῶν ἀνθρώπων αἰ ἁμαρτίαι προδηλοὶ εἰσιν, προαγοῦσαι εἰς κρίσιν, τισὶν δὲ καὶ ἐπακολουθοῦσιν. 25 Ὡσαύτως καὶ τὰ καλά ἐργα⁷ προδηλα ἐστίν·⁸ καὶ τὰ ἄλλως ἐχόντα κρυβῆναι οὐ δύνανται.⁹

[Slaves honor owners]

6.1 Ὅσοι εἰσιν ὑπὸ ζυγὸν δούλοι τοὺς ἰδίους δεσποτάς πασης τιμῆς ἀξίους ἠγείσθῶσαν, ἵνα μὴ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ διδασκαλία βλασφημηθῶσιν. 2 Οἱ δὲ πιστοὺς ἐχόντες δεσποτάς μὴ καταφρονεῖτωσαν ὅτι ἀδελφοὶ εἰσιν· ἀλλὰ μᾶλλον δουλευέτωσαν, ὅτι πιστοὶ εἰσιν καὶ ἀγαπῆτοι οἱ τῆς εὐεργεσίας ἀντιλαμβάνομενοι.

[Conclusion to 'Relationships']

Ταῦτα διδάσκει καὶ παρακαλεῖ. 3 Εἰ τις ἑτεροδιδασκαλεῖ καὶ μὴ προσέρχεται ὑγιαίνουσιν λόγοις, τοῖς τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τῆ κατ’ εὐσεβείαν διδασκαλίᾳ, 4 τετυφῶται, μὴδὲν ἐπισταμένος· ἀλλὰ νοσῶν περὶ ζητήσεις καὶ λογομαχίας, ἐξ ὧν γίνεταί φθονος, ἐρις,¹⁰ βλασφημίας, ὑπονοίαι ποινῆραι, 5 διαπαρτριβαί¹¹ διεφθαρμένων ἀνθρώπων τὸν νοῦν καὶ ἀπεστερημένων τῆς ἀληθείας, νομιζόντων πορισμὸν εἶναι τὴν εὐσεβείαν. Ἀφίστασο ἀπὸ τῶν τοιούτων.¹²

[Concluding considerations]

[Godliness with contentment]

6.6 Ἐστίν δὲ πορισμὸς μέγας ἡ εὐσεβεία μετὰ αὐταρκείας. 7 Οὐδὲν γὰρ εἰσηνεγκάμεν εἰς τὸν κόσμον, δηλον¹³ ὅτι οὐδὲ ἐξενεγκεῖν τι δύναμεθα. 8 Ἐχόντες δὲ διατροφάς¹⁴ καὶ σκεπάσματα τοῦτοις ἀρκεσθησόμεθα.¹⁵ 9 Οἱ δὲ βουλομένοι πλουτεῖν ἐμπίπτουσιν εἰς πειρασμὸν καὶ

¹ πιστός ἢ ^f35 (97.6%) RP, HF, OC, TR, CP || --- ἄA, C, 048 (2.2%) NU || one other variant (0.2%) (Might the ‘Alexandrian’ variant be the result of homoioarcton?)

² ἄλωιντα ^f35 [30%] || ἀλοῖντα *rell* || ἀλοοῦντα [5%] (The noun equivalent is everywhere spelled with rough breathing; since collators have generally not registered aspiration, it is hard to know what the witness of the mass of minuscules may be.)

³ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ ^f35 [95%] RP, HF, OC, TR, CP || 23 [2%] || ~ 32 ἄA [3%] NU (Is not the full form more appropriate for a solemn charge?)

⁴ προσκλίσειν ^f35 ἄ [25%] TR, CP, NU || προσκλήσειν A [75%] RP, HF, OC

⁵ ἀλλ’ ^f35 [97%] RP, HF, OC, TR, CP || ἀλλὰ ἄA [3%] NU

⁶ σου ^f35 [96%] RP, HF, OC, TR, CP || --- ἄA [4%] NU

⁷ καλά ἐργα ^f35 [95%] RP, HF, OC, TR, CP || ~ 2 τα 1 ἄA [5%] NU

⁸ ἐστίν ^f35 [80%] RP, HF, OC, TR, CP || εἰσιν [10%] || --- ἄA [10%] NU

⁹ δύνανται ^f35 A [70%] RP, HF, OC, NU || δύναται ἄ [30%] TR, CP

¹⁰ ἐρις ^f35 ἄA, 048 [90%] RP, HF, OC, TR, CP, NU || ἐρεις [10%]

¹¹ διαπαρτριβαί ^f35 ἄA [90%] RP, HF, CP, NU || παραδιατριβαί [5%] OC, TR || διατριβαί [3%] || παρατριβαί [2%]

¹² ἀφίστασο (-σῶ 3.6%) ἀπὸ τῶν τοιούτων ^f35 (96.9%) RP, HF, OC, TR, CP || --- ἄA, 048 (2.8%) NU || two other variants (0.3%) (How could a gloss dominate the stream of transmission to the tune of 97%?)

¹³ δηλον ^f35 [98%] RP, HF, OC, TR, CP || --- ἄA, 048 [2%] NU

¹⁴ διατροφάς ^f35 ἄA [90%] RP, HF, OC, TR, CP, NU || διατροφῆν 048^v [10%]

¹⁵ ἀρκεσθησόμεθα *rell* || ἀρκεσθησόμεθα [5%] CP

1 Timothy

παγίδα και επιθυμίας πολλας ανοητους¹ και βλαβερως, αίτινες βυθίζουσιν τους ανθρώπους εις ολεθρον και απωλειαν· 10 ρίζα γαρ παντων των κακων εστιν ή φιλαργυρια· ής τινες ορεγομενοι απεπλανηθησαν² απο της πιστεως και έαυτους περιεπειραν οδυνας πολλαις.

[Lay hold on eternal life]

11 Συ δε, ω ανθρωπε του³ Θεου, ταυτα φευγε· διωκε δε δικαιοσυνην, ευσεβειαν, πιστιν, αγαπην, ύπομοινην, πραοτητα.⁴ 12 Αγωναζου τον καλον αγωνα της πιστεως· επιλαβου της αιωνιου ζωης εις ήν και⁵ εκληθης—και ώμολογησας⁶ την καλην όμολογιαν ενωπιον πολλων μαρτυρων. 13 Παραγγελλω σοι⁷ ενωπιον του Θεου του ζωοποιουντος⁸ τα παντα, και Χριστου Ιησου του μαρτυρησαντος επι Ποντιου Πιλατου την καλην όμολογιαν, 14 τηρησαι σε την εντολην ασπιλον, ανεπιληπτον⁹ μεχρι της επιφανειας του Κυριου ήμων Ιησου Χριστου, 15 ήν καιροις ιδιοις δειξει¹⁰—ό μακαριος και μονος Δυναστης, ό Βασιλευς των βασιλευοντων και Κυριος των κυριευοντων· 16 ό μονος εχων αθανασιαν, φως οικων απροσιτων· όν ειδεν ουδεις ανθρωπων ουδε ιδειν δυναται· ώ τιμη και¹¹ κρατος αιωνιον. Αμην.

[To the rich]

17 Τοις πλουσιοις εν τω νυν αιωνι παραγγελλε μη ύψηλοφρονειν, μηδε ηλπικεναι¹² επι πλουτου αδηλοτητι αλλ' εν¹³ τω¹⁴ Θεω τω ζωντι,¹⁵ τω παρεχοντι ήμιν παντα πλουσιως¹⁶ εις απολαυσιν· 18 αγαθοεργειν, πλουτειν εν εργοις καλοις, ευμεταδοτους ειναι κοινωνικους 19—αποθησαυριζοντας έαυτοις θεμελιον καλον εις το μελλον, ίνα επιλαβωνται της αιωνιου¹⁷ ζωης.

[A closing exhortation]

20 Ω Τιμοθεε, την παραθηκη¹⁸ φυλαξον! Εκτρεπομενος τας βεβηλους κενοφωνιας και αντιθεσεις της ψευδωνυμου γνωσεως 21—ήν τινες επαγγελιομενοι περι την πιστιν ηστοχησαν.

Ή χαρις μετα σου.¹⁹ Αμην.^{20,21}

¹ ανοητους *rell* || ανοητους [3%] CP

² απεπλανηθησαν *rell* || αποπλανηθησαν CP

³ του *f*³⁵ [98%] RP, HF, OC, TR, CP || --- *NA*, I [2%] NU

⁴ πραοτητα *f*³⁵ [95%] RP, HF, OC, TR, CP || πραυτητα [2%] || πραυπαθιαν *NA* [3%] NU

⁵ και *f*³⁵ [40%] OC, TR || --- *NA* [60%] RP, HF, CP, NU (OC has small type.)

⁶ ωμολογησας *rell* || ομολογησας [10%]

⁷ σοι *f*³⁵ A [98%] RP, HF, OC, TR, CP [NU] || --- *NA* [2%]

⁸ ζωοποιουντος *f*³⁵ *NA* [95%] RP, HF, OC, TR, CP || ζωογονουντος A [5%] NU

⁹ ανεπιληπτον *f*³⁵ [97%] RP, HF, OC, TR, CP || ανεπιλημπτον *NA* [3%] NU

¹⁰ δειξει *rell* || δειξη [2%] CP || δειξαι [1%]

¹¹ και *f*³⁵ *NA* [85%] RP, HF, OC, TR, NU || --- [15%] CP

¹² ηλπικεναι *rell* || ελπικεναι [10%] || ελπιζειν [2%]

¹³ εν *f*³⁵ (78.6%) RP, HF, OC, TR, CP || επι *NA*, I (19.8%) NU || --- (0.3%) || three other variants (1.2%) (This and the following two sets are all handled together in TuT as a single set, but with thirteen variants; I separated them so as to highlight the basic choices.)

¹⁴ τω *f*³⁵ A, I (91.7%) RP, HF, OC, TR, CP || --- *NA* (7.1%) NU || three other variants (1.2%)

¹⁵ τω ζωντι *f*³⁵ (88.4%) RP, HF, OC, TR, CP || 2 (3.6%) || --- *NA*, I (6.8%) NU || three other variants (1.2%) (If the original form were επι θεω, as in NU, who would change it to the longer, more complex form? The choice of NU is surely inferior.)

¹⁶ παντα πλουσιως *f*³⁵ *NA* [92%] RP, HF, OC, CP, NU || 2 [1%] || ~ 21 [5%] TR || τα 12 A [2%]

¹⁷ αιωνιου *f*³⁵ [92%] RP, OC, TR, CP || αιωνιου HF || οντως *NA* [6%] NU || οντως 1 [2%]

¹⁸ παραθηκη *f*³⁵ *NA* [80%] RP, HF, NU || παρακαταθηκη [20%] OC, TR, CP

¹⁹ μετα σου *f*³⁵ 048 [97%] RP, HF, OC, TR, CP || μεθ υμων *NA* [3%] NU (The letter is addressed to a single individual, and in case anyone should forget, the previous verse begins with "O Timothy". The Alexandrian variant is clearly in error. To trot out the 'harder reading' canon in a case like this I consider to be irresponsible.)

²⁰ αμην *f*³⁵ [97%] RP, HF, OC, TR, CP || --- *NA* [3%] NU

²¹ The citation of *f*³⁵ is based on thirty-seven MSS—18, 35, 201, 204, 328, 386, 394, 444, 604, 757, 824, 928, 959, 986, 1072, 1075, 1100, 1247, 1249, 1503, 1548, 1637, 1725, 1732, 1761, 1768, 1855, 1864, 1865, 1876, 1892, 1897 [1:1-3:16], 2080, 2466, 2554, 2587 and 2723—all of which I collated myself. 1761 and 2554 are 'perfect' representatives of *f*³⁵ in 1 Timothy, as they stand, and the exemplars of 444 and 2466 probably were. Since these MSS come from all over the Mediterranean world (Sinai, Jerusalem, Patmos, Constantinople, Bucharest, Aegean, Trikala, Athens, Mt. Athos [eight different monasteries], Grottaferrata, Vatican, etc.) they are certainly representative of the family, giving us the precise family profile—it is reflected in the Text without exception.

1 Timothy

In the statements of evidence I have included the percentage of manuscript attestation for each variant, within either ( ) or [ ]. I have used ( ) for the evidence taken from *TuT*, which I take to be reasonably precise. For the variant sets that are not covered there I had to revert to von Soden and the apparatus of N-A²⁷, supplementing from other sources where possible (Scrivener and Tischendorf)—the percentages offered, I have used [ ] for these, are extrapolations based on a comparison of these sources.

I venture to predict, if complete collations ever become available, that for any non-Byzantine variants listed with 5 to 1% support (in my apparatus) the margin of error should not exceed $\pm 1\%$; for non-Byzantine variants listed with 10 to 6% support the margin of error should hardly exceed $\pm 3\%$; where there is some division among the Byzantine witnesses the margin of error should rarely exceed $\pm 15\%$. But I guarantee the witness of Family 35. Please see the last footnote for Matthew for further information.

1 Timothy